

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7154/2024
02.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Миросављевић, председника већа, Гордане Комненић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Наташа Тошић Сремац, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва „Grand production“ д.о.о. Београд, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Тања Шумар, адвокат из ..., ради исплате уговорне казне, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 144/21 од 07.12.2023. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 144/21 од 07.12.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 156/20 од 13.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати 9.000.000 евра на име уговорне казне. Ставом другим изреке, одбачен је захтев тужиоца за одређивање привремене мере ради обезбеђења новчаног потраживања да се забрани туженом да отуђи или оптерети имовину којом располаже и врши друга располагања истом како би се спречило њено умањење и избегло осујећење намирења потраживања тужиоца као неуредна. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати 196.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 144/21 од 07.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде па је обавезан тужилац да туженом на име накнаде парничних трошкова уместо износа досуђеног првостепеним решењем плати 245.250,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за досуђење трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка је тражио и определио.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 ... 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Уговор о пословној сарадњи закључен је ...2015. године између тужиоца као ..., с једне стране и ББ, као ..., с друге стране. Уговором је предвиђено да се имовинска права интерпретатора на интерпретацијама у потпуности преносе на продуцента за све албуме интерпретатора почев од2015. године и за све јавне наступе интерпретатора и све концертне активности интерпретатора почев од2015. године закључно са ...2020. године, као и да интерпретатор преноси на продуцента у потпуности право на јавно коришћење имена, лика и дела интерпретатора почев од ...2015. године закључно са2020. године по избору продуцента који је регулисан чланом 118. Закона о ауторским и сродним правима. Тужилац према наводима тужбе сматра да му је повређено ауторско право зато што је ББ учествовао у програму „Звезде Гранда“ као ..., при чему не наводи које ауторско право је тужени као привредно друштво повредио тужиоцу, док постављеним захтевом тражи да суд обавезе туженог да тужиоцу на име уговорне казне по уговору о пословној сарадњи од ...2015. године закљученог између тужиоца као ... с једне стране и ББ као ... с друге стране, плати 9.000.000 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Врховни суд је оценио да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су одбили као неоснован тужбени захтев, уз основан закључак да тужени није пасивно легитимисан, па тиме ни одговоран за исплату уговорне казне по основу закљученог уговора.

Дејства уговора прописана су чланом 148. Закон о облигационим односима, тако што уговор ствара права и обавезе за уговорне стране (став 1.). Општа правила о уговорној казни прописана су чланом 270. Закона о облигационим односима, тако да поверилац и дужник могу уговорити да ће дужник платити повериоцу одређени новчани износ или прибавити неку другу материјалну корист ако не испуни своју обавезу или ако задоцни са њеним испуњењем (уговорна казна) с тим да уговорна казна не може бити уговорена за новчане обавезе (став 1. и став 3.). Акцесорност уговорне казне прописује члан 272. истог закона тако што предвиђа да споразум о уговорној казни дели правну судбину обавезе на чије се обезбеђење он односи (став 1.) и да споразум губи правно дејство ако је до неиспуњења или задоцњења дошло из узрока за који дужник не одговара (став 2.).

У конкретном случају, Уговор о пословној сарадњи закључен је ...2015. године између тужиоца као ..., с једне стране и ББ, као ..., с друге стране у смислу члана 111. – 113., 118. и 120. Закона о ауторском и сродним правима. Чланом 5. уговорено је да у случају повреде уговора од стране интерпретатора (преносом права која су предмет уговора на било које треће лице од стране интерпретатора), интерпретатор се обавезује да до раскида уговора продуценту надокнади сву обичну штету и измаклу корист, као и уговорну казну одређену у новчаном износу.

Имајући у виду да је уговор о пословној сарадњи закључен између тужиоца као ... и ..., као уговорника, то уговор нема дејство према туженом који је лице ван овог уговорног односа. Наиме, тужени није уговорна страна у предметном уговору, па самим тим није у обавезном односу према тужиоцу у погледу уговорне казне предвиђене чланом 5. уговора. Уговорна казна је акцесорна обавеза која зависи од испуњења главне обавезе, настаје споразумом повериоца и дужника и саставни је део уговора чијем обезбеђењу служи. У конкретном случају, уговорна казна је уговорена као средство личног обезбеђења продуцента овде тужиоца, као уговорне стране, за случај кршења уговором пренетих права од стране означеног интерпретатора као друге уговорне стране и на његов терет. Како код изнетог, тужени који није уговорна страна у предметном уговору, није ни уговорни дужник из члана 5. тог уговора, то сагласно члану 148. у вези члана 270 и 272 Закона о облигационим односима тужени није ни учесник материјалноправног односа који је предмет тражене правне заштите, па није пасивно легитимисан у овом спору. Због тога је нижестепеним пресудама тужбени захтев правилно одбијен као неоснован услед недостатка пасивне легитимације на страни туженог, па су супротни наводи ревизије неосновани.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер одговор на ревизију није потребан ради вођења парнице, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Миросављевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**